

LAUSUNTO

Sosiaali- ja terveysministeriön 22.2.2023 päivätystä pyynnöstä annan lausunnon koskien selvitystyöryhmien raporttia ”Selvitys hammaslääketieteen erikoisalojen ja erikoistumiskoulutuksen uudistamisesta ja suu- ja leukakirurgian erikoisaloista”.

Koen olevani kompetentti kommentoimaan vain suu- ja leukakirurgian erikoistumiskoulutukseen liittyviä asioita.

Kohdassa 4.6.2 Erikoishammaslääkärit palvelujärjestelmässä todetaan suu- ja leukakirurgian erikoishammaslääkäreistä: ”Suu- ja leukakirurgian erikoishammaslääkäreitä työskentelee kaikilla terveydenhuollon tasoilla sekä julkisella että yksityissektorilla. Alalla työskentely edellyttää hammaslääketieteen osaamisen lisäksi myös vahvaa lääketieteen osaamista.”

Lisäksi on lueteltu perusterveydenhuollossa ja yksityissektorilla sekä keskussairaالاتasoisessa erikoissairaanhoidossa ja yliopistosairaaloissa tyypillisiä suu- ja leukakirurgian erikoishammaslääkäriin työhön kuuluvia potilasryhmiä ja toimenpiteitä

Mielestäni suu- ja leukakirurgian alalla sairaalassa työskenneltäessä tarvitaan vahvaa lääketieteen osaamista ja suu- ja leukakirurgian erikoishammaslääkäriin, joka ei ole suorittanut vähintään LL-tutkintoa, ei voida katsoa omaavan vahvaa lääketieteen osaamista.

Suu- ja leukakirurgian erikoishammaslääkäriin tutkinto, jonka yhteydessä suoritetaan joitakin valikoituja lääketieteen kursseja / opintokokonaisuuksia, pätevöittää toimimaan perusterveydenhuollossa ja yksityissektorilla (joissa suurin työvoimatarve on), mutta ei tarjoa riittävää lääketieteen osaamista laadukkaaseen ja menestykselliseen toimimiseen sairaalassa.

Perustutkintojen näkökulmasta mielestäni keskus- ja yliopistosairaaloiden suu- ja leukasairauksien yksiköissä olisi syytä työskennellä vähintään yksi kaksoiskoulutettu suu- ja leukakirurgi (jolla on vähintään sekä HLL- että LL-tutkinnot). Resurssitilanteen mukaan ko. yksikössä voisi tarvittaessa toimia HLL-koulutettuja suu- ja leukakirurgieja kaksoiskoulutetun suu- ja leukakirurgin ”johdon ja valvonnan alaisena”.

”Keskussairaaloissa suu- ja leukakirurgian erikoishammaslääkäreiltä vaaditaan laaja-alaista osaamista myös muista hammaslääketieteen erikoisaloista, koska muiden erikoisalojen osaajia ei ole kattavasti ko. yksiköissä.”

Maininta on hämmentävä ja jopa vaarallisen kuuloinen. Kunkin spesialistin on syytä kehittää ja syventää oman erikoisalansa osaamista ja ”olla kartalla” hammaslääketieteestä ja sen kehityksestä yleisellä tasolla, mutta se että suu- ja leukakirurgi kuvittelisi hallitsevansa muita erikoisaloja niin että pystyy korvaamaan niitä, on puoskarointia.

Kohdassa 4.6.3 Erikoislääkärit palvelujärjestelmässä todetaan suu- ja leukakirurgian erikoislääkäreistä: "Erikoislääkäriin työskentely edellyttää vahvaa hammaslääketieteen kliinistä osaamista lääketieteellisen koulutuksen lisäksi."

Olen samaa mieltä, suu- ja leukakirurgina työskenteleminen perustuu niin vahvasti hammaslääketieteeseen, että laadukkaasti ja menestyksekkäästi suu- ja leukakirurgina lääkäripohjalta toimiminen edellyttää paitsi HLL-tutkintoa niin myös vahvaa kliinistä työkokemusta hammaslääkäriinä. Mikä sitten on "vahva kliininen osaaminen"? Vähintään kaksi vuotta? Lisäksi työkokemuksen pitäisi todella olla täysiaikaista kliinistä yleishammaslääkäriin työtä, ei tutkimustyöllä tms. kompensoitavissa olevaa.

Kohdassa 7.2.3 Työryhmän esityksenä todetaan: "Selvitetään suu- ja leukakirurgian erikoislääkärikoulutuksen muuttamista siten, että koulutukseen pääsyn edellytyksenä on sekä lääketieteen lisensiaatin tutkinto, että hammaslääketieteen lisensiaatin tutkinto."
"Selvitetään mahdollisuus erikoishammaslääkärikoulutuksessa oleville suorittaa tarvittaessa lääketieteen lisensiaatin tutkinto."

Aiemmin voimassa on ollut erilaisia väyliä suorittaa toinen tutkinto (yleensä LL) esim. Helsingissä ja Oulussa ennen erikoistumispalvelua, sen aikana tai jälkeen. Ymmärtääkseni tämä ei enää ole mahdollista. Kaksoiskoulutettujen suu- ja leukakirurgien takaamiseksi sairaalatyöhön kannatan, että erillisvalinta (tai muu järjestely) otettaisiin uudelleen käyttöön. Se, kuinka toisen tutkinnon suorittamisoikeuden myöntäminen tulisi järjestää, on monitahoinen asia.

Kohdassa 7.2.4 Ammattinimikkeet todetaan: "Suu- ja leukakirurgiaan erikoistuneet erikoishammaslääkärit ja erikoislääkärit käyttävät käytännön toiminnassa erikoisalastaan yhteistä nimitystä suu- ja leukakirurgi, mikä voi aiheuttaa potilaille epäselvyyttä siitä, onko heitä hoitava terveydenhuollon ammattihenkilö koulutukseltaan lääkäri, hammaslääkäri vai molempia. Näin ollen voitaisiin pitää perusteltuna muuttaa ammattinimikkeitä siten, että kahteen eri ammattiin johtavat erikoistumiskoulutukset ja niistä valmistuvat terveydenhuollon ammattihenkilöt olisivat paremmin erotettavissa toisistaan."

Tämä nimikeasia on 90-luvun lopulla tehdyn tutkintouudistuksen myötä syntynyt ongelma. Aiemmin alan erikoishammaslääkärit olivat suukirurgieja ja erikoislääkärit leukakirurgieja ja joillakin oli molemmat spesialiteetit. Nykyiset "unisex-tutkintonimikkeet" ovat aiheuttaneet sekaannuksen, jossa jo hammaslääkäri- ja lääkärikentät puhumattakaan potilaista ovat tietämättömiä siitä mikä heidän kanssaan asioineen "suu- ja leukakirurgin" koulutus on. Itselleni on ajoittain jopa herännyt epäily suu- ja leukakirurgi -nimitystä käytettävän tarkoituksellisesti koulutustaustan "häivyttämiseen". Olen myös ihmetellyt, että saman ammattinimikkeen käyttäjä voi omata huomattavan eri laajuisen koulutustaustan eikä asiaan ole aiemmin viralliselta taholta puututtu.

Pidän tärkeänä, että nimikkeet muutetaan selkeiksi ja koulutustaustaa kuvaaviksi. Aiemmin käytössä olleet suukirurgi (ehl) ja leukakirurgi (el) ovat hyviä ja kuvaavia nimikkeitä, joiden soisin palaavan.

Kotkassa 8.3.2023

Mika Rinnekangas
ylilääkäri, KOKS Leuka- ja suusairauksien pkl
suu- ja leukakirurgian erikoislääkäri
suu- ja leukakirurgian erikoishammaslääkäri